

International Affairs Forum Interview:
Macedonian Parliament Member Liljana Popovska
(Democratic Renewal of Macedonia)

By Violeta Dzoleva, (IA-Forum, 5/15/2006)

IA-Forum: Vo politikata vlegovte 1993 godina, so formiranjeto na Demokratskata Partija (neposredno po raspadot na SFRJ).Zoshto?

Liljana Popovska: Zatoa shto vo Demokratskata partija bea sobrani luge shto mu se sprotistavija na re`imot na Miloshevic, shto se zalagaa za demokratizacija, za pazarno stopanstvo i ekonomski prosperitet na zemjata. Sakav da bidam del od tie procesi, kako ubeden demokrat i ucesnik vo razni formalni i neformalni dvizenja od pocetokot na pluralizmot vo Makedonija, kon krajot na 80-te godini. Podocna Demokratskata partija se spoi so Liberalnata partija i stana Liberalno-demokratska partija, kade ostanav do 2005 godina. Za 13 godini aktivno zanimavanje so politika pominav razlicni partiski funkcii, od lider na opshtinska organizacija, do lider na partija. Bev i nositel na razlicni politicki funkcii, od lokalna samouprava, do izvrshna i zakonodavna vlast. Za eden politicar e mnogu vazno da ima prirodan razvoj vo politikata.

IA-Forum: Vo Vasheto politicko deluvanje Vie bevte i zamenik minister vo Ministerstvoto za razvoj, vo periodot 1998-99 godina, za potoa da si dadete ostavka. Zoshto? Kolku shto mi e poznato vo Republika Makedonija vo momentov ne postoji Ministerstvo za razvoj...

Liljana Popovska: Ostavka si dadov koga vkupnata politika na vladata pocna seriozno da se odklonuva od utvrdenata platforma i jas ne sakav da bidam veke del od nea. Si zaminav mirno, bez pompa. Toa beshe eden aktiven i ploden period od mojata kariera, kade rabotev ne samo kako

politicar, tuku i kako ekspert na industriska politika, tehnoloshki razvoj i inovacii, kako i na programa za privlekuvanje stranski investicii. shteta shto podocna ova ministerstvo se rasformira vo procesot na racionalizacija na dr`avnite organi, zashto Makedonija ostana bez organ koj gi kreiranje i koordinirashe razvojnite procesi i drzavnite prioriteti vo javniot sektor. Poslednive godini gledame kolku toa ni nedostiga.

IA-Forum: 2000 godina, Vie ste eden od trojcata inicijatori i kreator na konceptot za formiranje na Makedonskoto zensko lobi. Vo momentov, Vie ste negov koordinantor...

Liljana Popovska: Da, veke 6 godini, otkako go formiravme so poddrshka na Paktot za stabilnost na Jugoistocna Evropa, za podocna da stane samoodrziv. Ova e najuspeshen proekt vo regionot za prashanjeto na rodova ednakvost, zashto postignavme 4-katno zgolemuvanje na ucestvoto na zenite vo politikata, koe sega iznesuva 23% i e nad evropskiot prosek. No ushte poznacajno e shto ova go postignavme so zaednichka rabota i lobiranje na zenite od razlicno politicko, versko i etnicko poteklo. Pokazavme kolku e vazno zdruzuvanjeto na silite i fokusiranje na ona shto ne spojuva, zashto kako zeni site sme sojuznici.

Makedonskoto zensko lobi beshe primer na dobra praksa shto pred 3 godini go sledeshe i Interparlamentarnoto lobi za lica so hendikep, koe isto taka go koordiniram, poradi prethodnoto iskustvo. Vo nego rabotime parlamentarci od site partii, vo sorabotka so NVO-sektorot. Najznacajno, spored mene, vo rabotata i rezultatite na ovie lobi grupi e toa shto ja zgolemuvaat kohezijata i gra|anskiot karakter vo edno multietnicko opshtestvo. Za ova bev povikana da zboruvam i na 4.-ta sesija na Svetskoto dvizenje za demokratija shto se odrza vo april vo Istanbul, Turcija.

IA-Forum: 2002 godina Vashata togashna partija (Liberal Demokratska Partija) vo ramkite na koalicijata ZA MAKEDONIJA, Ve kandidira za pratenik vo Makedonskiot Parlament. Koi se vashite iskustva od toa vreme?

Liljana Popovska: Toa beke vreme na mnogu intenzivna rabota na Parlamentot, koga se donesoa poveke stotici zakoni. Nashto zakonodavstvo se harmonizira so ona na Evropskata Unija, istovremeno implementirajki go Ohridskiот ramkoven dogovor. Blagodarenie na tie zavrsheni obvrski, Makedonija dobi status na zemja-kandidat za clenstvo vo EU i dopolnitelno se približi kon zachlenuvanjeto vo NATO. I za dвете celi postoji konsenzus

meju site relevantni politicki subjekti vo zemjata, a i poshiroko megu graganite.

Licno jas, kako pratenik, se interesirav osobeno za prashanjata od socijalnata politika, zdravstvoto i obrazovaniето, zashto ovie sektori se vo mnogu losha sostojba, a se od golema vaznost za zivotot na graganite. Vo fokusot na mojot interes se i uslovite za odrzliv ekonomski razvoj i sozdavanje dobra biznis-klima za nov investiciski ciklus i otvoraње novi rabotni mesta. Poslednive dve godini osobeno intenzivno se zanimavam so buxetskoto troshenje, koe bara poinakov tretman i poinakvi prioriteti.

IA-Forum: Vie bevte i na funkcija Potpredsedatel na Parlamentot na R. Makedonija. Koi bea vashite glavni zalozbi i zashto go napushtivte toa mesto?

Liljana Popovska: Jas bev prvata zena Potpretsedatel na Parlamentot vo Republika Makedonija i morav da dokazam deka zenite mozat da odgovorat na seriozni obvrski. Funkcijata ja vrshev so custvo na golema odgovornost kon graganite shto me izbrale, a osobeno kon zenite. Spored reakciite od javnosta mozam da zaklucam deka ne gi usramiv zenite, nitu Makedonija vo megunarodnite kontakti.

Koga gi vodev sednicite se trudev da odrzam mirna rabotna atmosfera, so pocituvanje na site kolegi pratenici. Bev medijator za nadminuvanje na mnogu tenzicni situaciji, koga pomagav da se nadminat razlikite i da se usvojat zakoni shto im trebaat na graganite.

Potpretsedatelskoto mesto go napuštiv po 2 godini, poradi nesoglasuvanje so mojata partija okolu zakonot za teritorijalna organizacija, koj sodrzeshe nekoi loshi i nelogicni reshenija, zaradi koi se krena na noze celata javnost. Predlagav zakonot da se podobri so nekolku amandmani, shto beshe lesno izvodljivo, dokolku imashe politicka voqa da se priznae greshkata. Namesto toa, bev pod pritisok da otstapam od svojot stav, ili ke ja izgubam funkcijata. Go prifativ vtorovo, ubedena deka niedna funkcija ne e tolku vredna za jas da rabotam protiv svoite uveruvanja i protiv voljata na graganite.

IA-Forum: Vie deneska ste, Pretsedatel na Demokratska obnova na Makedonija, nova partija na centarot, koja intezivno se priprema za Parlamentarnite izbori koi treba da se odr`at vo juli ovaa godina

Liljana Popovska: Demokratskata obnova na Makedonija se pojavi vo momenti na golemo razozaruvanje vo postoeckite partii vo Makedonija i kako realna potreba na graganite za grajanska partija na centarot, orientirana kon osiromashenata graganska klasa, kon avtenticnite biznismeni koi rabotat so svoj trud i kreativnost, kako i kon marginaliziranite grupi. Posebna celna frupa se zenite, koi pretstavuvaat polovina od nasheto clenstvo. Nie se povikuvame na slobodata, kako temelen princip na liberalizmot. Veruvame deka bez slobodna misla, govor i dejstvuvanje nema ni demokratski, ni ekonomski prosperitet. Demokratskata obnova na Makedonija sobra visoko educirani profesionalci, so odgovoren odnos kon dr`avata. Smetame deka e vistinsko vreme za seriozni promeni vo makedonskata politikata, so podiganje na standardite i politickata kultura.

Nashite 7 prioriteti se: vladeenje na pravoto, ekonomski razvoj, socijalna politika, zdravstvo, obrazovanie, kultura i nadvoreshna politika. Odzivot na graganite e odlicen i nie sme partija shto najbrzo se formirala i etablirala na politickata scena. Se raboti so ogromen entuzijizam, osobeno zatoa shto nad 70% od clenovite se luje shto se za prv pat politicki aktivirani. Ocekuvame na ovie izbori da ucestvuvame vo promenata na vlasta i vo sozdavanjeto na novata vlast shto ke ja izvlece zemjata od ekonomskata i duhovna kriza.

IA-Forum: Dali spored Vas, Republika Makedonija vodi konsistentna nadvoreshna politika?

Liljana Popovska: Generalno zemeno, da. Nashi prioriteti vo ovaa sfera se evro- i NATO-integraciite i tie se jasno definirani i potvrduvani vo sekoja prilika, od sekoja vlada. Taka ke bide i vo slednata vlada. Makedonija gi znae svoje strateshki partneri vo Evropa i nadvor od nea. Verojatno bi trebalo da gi intenzivirame kontaktite, preku konkretni zaednicki proekti od zaemen interes, so akcent na ekonomijata, obrazovaniето i kulturata.

Makedonija odrzuva mnogu dobri odnosi so svoje sosedni i e lider za regionalna sorabotka. Na ovoj plan nedostiga pogolemo povrzuvanje so malcinstvata vo sosednite zemji, kako prirodni mostovi za zblizuvanje i sorabotka. Makedonija e od onie zemji shto imaat pogolema dijaspora niz svetot, otkolku ziteli. Tie se trudoqubivi i lojalni grajani vo novite zemji i mozat da bidat nasha golema prednost. Toj potencijal treba da se ispolzuva vo najdobra smisla i za Makedonija i za zemjite kade shto ziveat.

IA-Forum: Vie vazite vo regionov za eden od neumornite poddrzuvaci i aktivisti vo nevladiniot sektor...

Liljana Popovska: Da, nevladiniot sektor go ovozmozuvava graganskoto zdruzuvanje okolu prashanja od zaednicki interes i pretstavuva korektor na koja i da e vlast. Za negovoto znacenje stanav svesna pri mojt prv studiski prestop vo SAD, vo 1994 godina. Temata beshe meguetnicka sorabotka i posetivme okolu pedesetina nevladini organizacii. Ottogash sum ucestvuvala vo aktivnosti na mnogu graganski inicijativi. Pokraj konstantniot angazman vo zenskoto dvizenje i dvizenjeto na licata so hendikep, kako shto veke pojasniv, jas sum lobist za pravata na razlicni marginalizirani grupi. Zashto vo site slucai, nezavisno dali se raboti za etnicki ili verski malcinstva, bezdomnici, deca bez roditelska griza, lica so mentalni bolesti, zavisnici od drogi ili drugi, sekogash e vo prashanje covekovoto pravo na ednakov pristap i moznosti.

So najgolemo zadovolstvo se sekavam na trite godini, 1999-2002, koga kako sovetnik za planiranje i razvoj na Gradonacalnikot na Grad Skopje bev zadolzena za sorabotka so nevladiniot sektor i me|unarodnite organizacii. Togash bea napraveni redica inovativni proekti so megusektorsko povrzuvanje na lokalnata samouprava so NVO-sektorot, vladinite institucii i privatniot sektor. Gradskata vlast sorabotuvasho so stotina organizacii, a kako rezultat bea prvite sovetualishta i psihosocijalni klubovi za zavisnici od droga i psihicki bolni, prviot besplaten kompjuterski edukativen centar, prvata mladinska eko-patrola, prvot besplaten servis za stari lica i sl. Vistinsko cudlo e shto se mozat graganite sami za sebe da napravat, so razbiranje i minimalna logisticka pomosh od instituciite.